

خرید کتاب های کنکور

با تخفیف ویژه

۹
ارسال رایگان

Medabook.com

مدابوک

دریافت برنامه ریزی و مشاوره

از مشاوران رتبه برترا

مو^۰ کنکوری آیدی نوین

۰۲۱ ۳۸۴۴۲۵۴

دکتر علی احمدنیا

تو گر عمرت هدر دادی همه را گر تو پردادی
مده ببر باد باقی را که حکمی چون گهر دارد
تو را باید محک باشد به راهت آن کمک باشد
و گرن سکه جعلی تو پنداری که زر دارد

یکی از مباحث بسیار مهم ادبیات فارسی در کنکور سراسری، مبحث «واژگان (= لغت) و املاء» است. چنانچه دانش آموزان و داوطلبان کنکور سراسری بسیار دقیق واژگان را مطالعه کنند و همه معانی واژه‌ها را بدانند قطعاً به پرسش‌هایی که از این بحث مطرح می‌شود بسیار دقیق پاسخ خواهند داد.

ضمناً پرسش‌های «املا» از پرسش‌های «چالش برانگیز» کنکور سراسری است و داوطلبان باید به مباحث مربوط به املاء تسلط داشته باشند تا بتوانند در صد قابل قبولی را در کنکور سراسری کسب کنند. یکی از کتاب‌های فارسی موضوعی محک، کتاب «لغت و املاء و تاریخ ادبیات» است که تقدیم شما عزیزان می‌شود.

ویژگی‌های این کتاب:

- ۱- تمام لغات ستاره‌دار و بی‌ستاره کتاب بسیار دقیق معنی شده‌اند به گونه‌ای که داوطلبان را از کتاب درسی بی‌نیاز خواهد نمود.
 - ۲- واژگان مهم املایی بسیار دقیق آمده‌اند.
 - ۳- تست‌های لغت بسیار متنوع و گوناگون آمده است.
 - ۴- تست‌های املایی بسیار متنوع در کتاب ذکر شده است.
 - ۵- تاریخ ادبیات سال دهم، یازدهم و دوازدهم بسیار کامل آمده است.
- امیدوارم داوطلبان عزیز کتاب را دقیق بخوانند و پرسش‌های چهارگزینه‌ای را مورد بررسی قرار دهند به گونه‌ای که در کنکور سراسری جوابگوی تمام سوالات «لغت، املاء و تاریخ ادبیات» باشند.

* در پایان سزاوار است از همه عزیزان و بزرگوارانی که در انجام این کتاب مددکار و یاریگر اینجانب بوده‌اند قدردانی و تشکر نمایم:

- ۱- جناب آقای یحیی دهقانی مدیر عامل محترم انتشارات مبتکران
- ۲- استاد گرانقدر مهندس هادی عزیزاده دبیر محترم مجموعه کتاب‌های «محک»
- ۳- جناب آقای مهندس بابک نهرینی که بسیار به بنده لطف داشته‌اند.
- ۴- سرکار خانم‌ها ساینا صلح جو (حروف‌چین و صفحه‌آرا)، بهاره خدامی و آرزو گلفر (گرافیست)، مینا هرمزی (طراح جلد)، طوبی عینی‌پور (نمونه‌خوان) و لیلا مهرعلی‌پور (مسئول فنی) که در به ثمر رسیدن کتاب بسیار زحمت کشیده‌اند.

۵- سرکار خانم زهرا دانشور که با وسوس و دقت بسیار زیاد زحمت بازخوانی مطالب را بر عهده داشته‌اند.

۶- آقایان دکتر هامون سبطی و دکتر علی سلطانی گردفرامرزی و سرکار خانم رضایی که همیشه از نظرات صائب و سازنده‌شان بپره بردند.

علی احمدنیا

دکتر علی احمدنیا:

- دکترای زبان و ادبیات فارسی

- استاد دانشگاه و مدرس ادبیات کنکور

- مؤلف بیش از ۱۵ جلد کتاب در زمینه ادبیات

- ارائه مقالات علمی و پژوهشی در زمینه ادبیات

- ارائه **DVD**های آموزشی

- مدرس مراکز «خرد - ابوریحان - روشنگران و آموزشگاه هدف»

استادان بزرگوار، دانشپژوهان و داوطلبان عزیز کنکور می‌توانند به صورت مستقیم با

مؤلف کتاب ارتباط داشته باشند و نظرات خود را در میان بگذارند:

tome/adabiat_ahmadnia

فهرست

صفحه

عنوان

۷	الفصل یکم: لغت و املاء (درس به درس) سال دهم
۴۴	تاریخ ادبیات فارسی دهم
۴۸	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۱۰۳	الفصل دوم: لغت و املاء (درس به درس) سال یازدهم
۱۴۵	تاریخ ادبیات فارسی یازدهم
۱۴۹	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
۲۸۳	الفصل سوم: لغت و املاء (درس به درس) سال دوازدهم
۳۱۸	تاریخ ادبیات فارسی دوازدهم
۳۱۹	پرسش‌های چهارگزینه‌ای

خرید کتاب‌های کنکور
با تخفیف ویژه
و
ارسال رایگان
Medabook.com

فصل بیم

لغت و املاء (درس به درس) سال هم

پرشنی های چهارگزینه ای لغت و املاء سال هم

ستایش: به نام کردگار
لغات سازه دار:

افلاک: جمع فلك، آسمان، چرخ

رزاق: روزی دهنده

زهی: آفرین

فروغ: روشنایی، پرتو
فضل: بخشش، کرم، نیکوبی، دانش
کام: سقف دهان، مجازاً دهان، زبان

لغات بی تاره:

خاک: در این شعر مجازاً: جهان مادی، کره زمین
عجایب: جمع عجیبه؛ شگفت‌آورها، آنچه تعجب را بر می‌انگیرد

خلائق: بسیار آفریننده، ایجادکننده
حقیقت: در این شعر: به راستی، در حقیقت
رخسار: چهره
کفی خاک: به اندازه یک مشت خاک
شوق: اشتیاق و هیجان، مجازاً علاقه

فضل (بخشن) ← فاضل - زهی (خوش) - فروغ (روشنایی) - عجایب، عجیبه، عجیب - عطّار

واژه‌های مشابه

مطلوب = خواهایند

متبع = مورد تبعیت

طبع = ذات

تبیع = پیرو

فطرت = سرشت

فترت = سستن

متاع = کالا

مطاع = اطاعت شده

درس یکم: چشممه
لغات سازه دار:

برازندگی: شایستگی، لیاقت

پیرایه: زیور

تعلل: بهانه‌آوردن، درنگ کردن

تیزپا: شتابنده، سریع

خیره: سرگشته، حیران، فرومانده، لجوح، بیهوده
شکن: پیچ و خم زلف
غلغله زن: شور و غوغای کنان
ورطه: مهلكه، زمین پست، هلاکت

لغات بی‌تاره:

هنگامه: غوغاء، داد و فریاد، شلوغی، جمعیت مردم
یله: رها، آزاد؛ یلهدادن: تکیدادن
فرح: گشايش، گشايش در کار و مشکل
قفا: پس گردن، پشت گردن، پشت
گلبن: بوته گل، گل سرخ، بیخ بوته گل
معرکه: میدان جنگ، جای نبرد
مفتاح: کلید

نادره: بی‌مانند، بی‌نظیر
نمط: روش، نوع
نیلوفری: صفت نسبی، منسوب به نیلوفر، به رنگ نیلوفر، لاجوردی؛ در متن درس، مقصود از «پرده نیلوفری»، آسمان لاجوردی است.

همسری: همانندی، یکسانی بودن
مست: مجازاً سرمست و پرهیجان
مبدأ: محل آغازین
بحر: دریا
سهمگن: مخفف سهمگین؛ وحشت‌انگیر، ترسناک
نعره: بانگ، فریاد
فلک: آسمان
راست: عیناً، دقیقاً
خیره: حیران
خاموش: ساکت
شیرین سخنی: زیبا سخن گفتن
زهره: کیسه صفرایا مایع زرد رنگ و تلخ موجود در آن
سهم: ترس
زهره در: ترسناک، وحشت‌آور
حقارت: خواری، پستی، زبونی

چهره‌منما: کنایه از خودنمایی و غرور نشان دادن
صفد: موجودی دریایی شبیه حلزون که مروارید در درون آن ایجاد می‌شود
هدف: در این شعر؛ یعنی، جایگاه برخورد تیر، نشانه تیر
آغوش: بغل، بر
شکن: چین زلف، خمیدگی گیسو
رُخ: چهره، صورت
زو: مخفف «از او»
گهر: مخفف «گوهر»، مروارید
تابناک: درخشان، روشن
بر: کثار، همراه
خجلی: شرمندگی، خجالت‌کشیدن،
گربیان: یقه
حامل: حمل‌کننده، با خود بر زند
بُن: ریشه، بنیاد، پایان، آخر
پرتو: نور؛ در اینجا مجازاً «پناه»

غُللهزن - صدف و هدف - معركه - تاج سرگلبن و صحراء - آغوش - گهر تابناک -
 خجلی - حامل - صاحب پیرایه - برازنده - پرتو - پرده نیلوفری - همسری - نَمَط -

مست شده از غرور - مبدأ - بحر خروشنده - سهمگن - نادره - نعره - رَهْرَه - بله - ساحل -
هنگامه - خواست - ورطه - حادثه - خیره - نیما یوشیج

واژه‌های مشابه

طوفان = باد و باران

توفان = غمّان

ستور = چارپا

سطور = سطرهای

مستور = پوشیده

مسطور = نوشته شده

حیات = زندگی

حياط = زمین متعلق به خانه

گنج حکمت: خلاصه دانش‌ها

درس دوم؛ از آموختن تئک مدار

روان‌خوائی؛ خسرو

لغات سازه‌وار:

۱۰

ارتاجا: بی درنگ، بدون اندیشه سخن گفتن یا

شعر سروودن

استرحام: رحم خواستن، طلب رحم کردن

استماع: شنیدن، گوش دادن

اقبال: نیکبختی، خوشبختی

ادبار: تیره بختی، بد بختی

الزام: ضرورت، لازم گردانیدن، واجب گردانیدن

آوان: وقت، هنگام

باری: القصه، به هر حال، خلاصه

بدسگال: بداندیش، بد خواه

بسیل کردن: سر جانور را ببریدن، از آن جا که

مسلمانان در وقت ذبح جانور «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» می‌گویند، به همین دلیل، به

عمل ذبح کردن «بسیل کردن» گفته می‌شود.

پلاس: جامه‌ای کم ارزش، گلیم درشت و کلفت

تعليقات: ج تعليق، پيوسيت‌ها و يادداشت

مطلوب و جزئیات در رساله یا كتاب؛ در متن

درس، مقصود نشان‌های ارتضی است.

تقریر: بیان، بیان کردن

تکریم: گرامیداشت

تکیله: لاغر و باریک‌اندام

تصدیق‌نامه: گواهی نامه

عنود: سنتیزه کار، دشمون و بد خواه

قربات: خوشی و خوش‌باوندی

لاجرم: ناگریر، ناچار

لمَنْ تقول: برای چه کسی می‌گوینی؟

مالوف: خو گرفته

مخذول: خوار، زبون گردیده

مُسکِر: چیزی که نوشیدن آن مستی می‌آورد؛

مثل شراب

مستغنى: بی نیاز

مُطربی: عمل و شغل مطلب؛ مطلب: کسی که

نواختن ساز و خواندن آواز را پیش خود سازد.

مغلوب: شکست خورده

ملتفت شدن: آگاه شدن، متوجه شدن

مندرس: کهنه، فرسوده

لغات بی‌تاره:

نموده: نشان داده، ارائه کرده، آشکار کرده
تیمار: غم، اندیشه، خدمت، تیمارداشتمن: غم‌خواری و محافظت از کسی که بیمار باشد.
جافی: جفاکار، ستمکار
حُجب: شرم و حیا
حَلَب: ورقه نازک فلزی، از جنس حلب
خسروانی خورش: خورش و غذای شاهانه
خودرو: خودرآی، خودسر، لمحوج
دانگ: بخش، یک ششم چیزی
دوات: مرگ‌دان، جوهر
زنگاری: منسوب به زنگار، سبزرنگ
شهناز: یکی از آهنگ‌های موسیقی ایرانی، گوشاهی از دستگاه شور
صاحب: عارف، آگاه
ضایع: تباہ، تلف
ضمایم: ج ضمیمه، همراه و پیوست؛ در متن درس، مقصود نشان‌های دولتی است.

طیعت: خو، عادت، طبع و سرشت
طمأنینه: آرامش، سکون و قرار
عِتاب کردن: خشم گرفتن بر کسی، سرزنش کردن
فیاض: سرشار و فراوان، بسیار فیض دهنده
کُمیت: اسب سرخ مایل به سیاه
لَعْب: بازی، لهو و لعب: خوش گذرانی
لَهُو: بازی و سرگرمی، آنچه مردم را مشغول کند.
متداول: معمول، مرسوم
مسخرگی: لطیفه گویی، دلگکی
مُحال: دروغ، بی‌اصل، ناممکن
مولع: شیفتنه، بسیار مشتاق، حریص، آزمند
معاصی: ج معصیت، گناهان
مقتول: سیم، رشته فلزی دراز و باریک
منجلاب: محل جمع شدن آب‌های کثیف و بدبو
منکر: زشت، ناپسند

۱۱

احسن: آفرین بر تو
گیرا: جذاب، توجه‌برانگیز
دسته مقتولی: دارای دسته‌های سیمی فلزی
سرای: خانه، منزل
برزن: محله، کوچه، کوی
روزمره: روزانه
لاجرم: به ناچار
غالب: غلبه کننده، پیروز، چیره شده
رهابیدن: خلاص کردن، آزاد کردن
سنگدل: کنایه از بی‌رحم و خشن
چرک گرفته: کنیف شده
وقار: متأنت، نشان دادن شخصیت
درویش: عارف، صوفی، کسی که با احساس و عشق به خدا ایمان قلبی دارد

تحصیل: حاصل کردن، به دست آوردن
حقّاً: به راستی، حقیقتاً
میاسا: آسوده مباش، تلاش مکن
نموده: نشان دادی
داد دادن: اجرای عدالت
داور: قاضی
پیدا مکن: ظاهر مساز
فعل: کار، عمل
مُحال: امر غیرممکن، کار بیهوده
از جای شدن: خشم گرفتن
خاصّه: مخصوصاً، به ویژه
نالایمن: در معرض خطر
خسرو: پادشاه، معرب آن: «کسری»
رسا: رساننده پیام و کلام

می‌شدم: می‌رفتم	مقدّس: پاک و بدون گناه از آلودگی
گرد برانگیختن: کنایه از جنگیدن	شش دانگ: کامل
صدمت: شدّت	کژطبع: بی‌ذوق، دارای استعداد ناشایست
سپر بینداخت: کنایه از: تسليم شد	بُئه: مخفّف بوته
دشنه: نوعی کارد یا شمشیر کوتاه، چاقو	باب دندان: کنایه از مطابق میل
حال کردم: کنایه از: قبل از مرگ طبیعی او را کشتم	قوی پنجه: نیرومند
هلیم: غذایی لذیذ که از گندم پوست‌کنده و گوشت می‌پزند. اصل این کلمه «هلام» بوده و «ممال» شده است. نوشتن آن به صورت «حلیم» نیز متداول است.	فرو کوفن: به زمین زدن
ناشی: تازه‌کار، کم تجربه	بدگهر: بد ذات، ناکس
کُرك و پشم: رشته‌های نازک داخل دوات مرکب	فی الجمله: خلاصه
الزام: اجبار، لازم بودن	شیرهای: معتاد به ماده مخدر از نوع سوخته تریاک
عرض کردن: گفتن	سردی: بی‌مهری، بی‌احساس بودن
ناشیانه: از روی بی‌تجربگی	استماع: شنیدن
تنگ‌نظر: دارای بینش کم و ناقص، مجازاً بخیل	قضا: سرنوشت
مندرس: کهنه	ذیبح: سر بریدن
خشتش دن: کنایه از اشعار و سخنان بسیار ارزش گفتن	طرب: شادی، نشاط
حالت: ذوق، وجود و شور	هوای نفس: تمایلات مادی و نادرست
دم: نفس - مجازاً: سخن	خصلت: خوی، عادت، اخلاق
راهوارد: سوغات، هدیه سفر	به مردم نمای: به مردم نشان بده
شگرف: عجیب	داد: عدالت
حسابگری: از روی دقّت و محاسبه	بُود: باشد
منجلاب: محل نایابک و ناشایست	تیمار: پرسنلاری، محافظت
مُنگر: زشت، بد، ناپسند	رسته: رها شده، آزاد
خونگرم: با محبت، بالحساس	کوش: کوشش کن، تلاش کن
زهرخند: خنده نشانه رنج شدید	نهاد: سیرت، شخصیت
قریحه: استعداد، ذوق	بهسزا: آن طور که سزاوار است
سگالیدن: اندیشیدن، ذکر کردن (سگال: بن مضارع)	حرمت‌دار: احترام را رعایت کن
ناشی: تازه‌کار، کم تجربه	ننگ: بدنامی، زشتی
	تكلیف: وظیفه تعیین شده
	مبلغی: مقداری
	منتخب: انتخاب شده
	عینک دور بیضی: عینکی که شیشه‌های آن به شکل بیضی باشد
	دی: دیروز

مستغنى (غنى، استغنا) - مولع (ولع) - تقرير (اقرار) - زنگارى (زنگار) - ملتفت (التفات) - صدمت (صدوم) - مخدول (خذلان) - استرحا (رحم، رحيم) - طرب (مطرب) - مألف (الفت) - ضمایم (ضميمه) - تعليقات (تعليق، معلق) - فیاض (فيض) - توصيه (وصيّت، وصى) - لهو (ملاهى) - لعب (ملعبه) - فساد (فسد - فاسد) - معاصى (معصيت، عاصى) - استماع (سمع، مستمع) - ذبیح (ذبیح) - مُسکر (سکر) - قریحه (قرایح) - تحصیل (محصل) - حرام (حرمات) - حکمت و دانش - محال - ضایع - طاقت - حرمت و احترام - ارجالاً - سبک تقریر - نصاب الصبيان - عینک دور بیضی - ملتفت - صحبت و محاوره عادی - انشای ارجالی - ضربت - دیده حریف - لاجرم - خروس غالب - مخدول و نالان - بسمل کردن - هلیم ساختن - وقار و طمأنیه - تصدقی نامه - قربان و صدقه - عتاب کردن - کیف حلبي - استعداد فیاض - عنودان بدگهر - چشم پر فروغ - چشمۀ ذوق و قریحه

و امثالی تشبیه

قاضی = داور

غازی = جنگجو

قوی = نیرومند

غور = گمراه

مستقلات = امور مستقل

مستغلات = زیبن‌های کشاورزی

گنج حکمت: شیوه در کاروان

درس سوم: سفر په پصره

لغات سازه‌دار:

تازی: عرب؛ زبان تازی: زبان عربی
جل جلاله و عم نواله: بزرگ است شکوه او و
 فraigیر است لطف او
خورجینک: خورجین کوچک، کیسه‌ای که
 معمولاً از پشم درست می‌کنند و شامل دو
 جیب است؛ جامه‌دان
درحال: فوراً، بی‌درنگ

ادیب: بافرهنج، دانشمند، بسیاردان
أهلیت: شایستگی، لیاقت
بهایم: ج بهیمه، چارپایان، ستوران
بیشه: جنگل کوچک، نیزار
تسبیح: خدا را به پاکی یادکردن، سبحان الله گفتن
پلاس: جامه‌ای پشمینه و ستبر که درویشان
 پوشند، نوعی گلیم کم‌بها

لثات بی تاره:

اعجزی: ناتوانی
برهنجی: نداشتن لباس و پوشش
باشد که: به این امید که، شاید که
لُنگ: نوعی پارچه که مانند حوله می‌پوشند و از
 کمر به پایین است
درم: سکهٔ معمولی
دهکی: زمان اندکی، لحظه‌ای
باز شدیم: رفتیم
دینار: سکهٔ طلا
ملک: پادشاه، حاکم / ملک: سرزمین، کشور
أهل: شایسته
کرم: بخشش
كرامت: احترام، تکریم
صحبت: هم‌نشینی
دست‌تنگ: فقیر، تنگ‌دست
وسعت: گشایش مادی
مرمت: اصلاح
برنشستن: سوارشدن
بی‌نوابی: فقر و نداری، بیچارگی

دلگاه: کیسه‌کش حمام، مشت و مال دهنده	دین: وام
رُقْعه: نامه	رمد: گله
شوخ: چرک، آلدگی	فَرَاغ: آسایش و آرامش، آسودگی
شوربیده: کسی که ظاهری آشفته دارد، عاشق و عارف	
غوك: قورباغه	
فَرَج: گشایش، رهابی	

قَيْم: سرپرست، در متن، به معنی کیسه‌کش	حمام آمده است
کرایه: کرایه	گُلْسِیل کردن: روانه کردن، فرستادن کسی به جایی
مرمت: اصلاح و رسیدگی	مروت: جوانمردی، مردانگی
مغربی: متعلق به کشور مغرب (مراکش)	مُکاری: کسی که اسب و شتر و الاغ کرایه
می‌دهد یا کرایه می‌کند	نیکومنظر: زیارو، خوش چهره

مرتبه: مقام، درجه	تن‌جامه: لباس، پوشش اندام
متواضع: فروتن، بدون غرور و خودخواهی	اعرابی: عرب بیان‌نشین
تبارک: با برکت و خجسته، بزرگ	تعالی: بلند مرتبه
دهاد: فعل دعایی؛ الهی بدهد	اهل: خویشاوند، وابستهٔ خانوادی
إنعام: نعمت‌دادن، بخشش شخص بزرگ به کوچکتر	إِكْرَام: گرامی‌داشتن، بزرگ‌داشت، احترام
کرامت: بخشندگی، ارجمندی	متذین: دین‌دار، با ایمان
دنیاوی: مربوط به دنیا	درآمدند: داخل شدند
مسَلَّخ: جایی در گرمابه برای لباس پوشیدن، رختکن	شدَّت: سختی و رنج شدید

فضل: صاحب فضيلت و كمال

قياس: اندازه گرفتن، سنجیدن، مقاييسه کردن

گرمابه: حمام

يارستان: توانستن

رحمت: مرحمت و لطف

فضل: بخشش

رحيم: بخشنده و مهربان، دارای رحم و شفقت

غرض: هدف، مقصود

عاجز (عجز، اعجاز، معجزه) - فضل (فضيلت، فاضل) - قياس (مقاييسه) - رعيت (رعايا) -
 عذاب (معدب) - گسيل کردن - قيم - متواضع (تواضع) - رقهه - پلاس و گلیم - هیزم -
 مسلح و رخت کن - دینار مغربي - عذاب قرض و دين - إنعام و أکرام - کرامت و فراغ -
 عذرخواستن - فضل و رحمت - جل جلاله و عم نواله - غوك - بهائم - مروت و
 جوانمردي - تسبيح

وَأَنْوَاعُ الْمِثَابِ

قِرَابَةٌ = نَزِدِيَّةٌ

غَرَابَةٌ = شَكْفَتِيَّةٌ

غَدَا = خُورَاكٌ

غَزَا = جَنَّكٌ

فَرَاغٌ = آسُودَكَنٌ

فِرَاقٌ = دَوْرَى

درس چهارم: درس آزاد (ادبيات پوemi)

لغات سازه‌وار

۱۶

درس پنجم: کلاس نقاشی
روان‌خواهی: پیرمرد چشم ما پود
لغات سازه‌وار:

آخره: چنبره گردن، قوس زیر گردن	اسلامی: تغییر شکل یافته کلمه اسلامی، طرح‌هایی مرکب از پیچ و خم‌های متعدد که شبیه عناصر طبیعت هستند
بُر خوردن: در میان قرار گرفتن	بُحران: آشتفگی، وضع غیرعادی
بیرنگ: نمونه و طرحی که نقاش به صورت کمرنگ یا نقطه‌چین بر کاغذ می‌آورد و سپس آن را کامل رنگ‌آمیزی می‌کند، طرح او لیه	بُشن: خوار و بار از قبیل نخود و لوبيا و عدس
تَسْلَا: آرامش یافتن	بیغله: کنج، گوشه‌ای دور از مردم
خطابه: سخنرانی، خطبه‌خواندن، عرض کردن	حقارت: خواری، پستی
حیل: گروه، دسته	خلف صدق: جانشین راستین
رندانه: زیرکانه	رعنا: خوش قد و قامت، زیبا
طمأنینه: آرامش و قرار	شینای غاز: پولی انک و ناچیز
غارب: میان دو کتف	عيال: زن و فرزندان، زن
گله: برآمدگی پشت پای اسب	فراعنه: ح فرعون، پادشاهان قدیم مصر
گرته‌برداری: طراحی چیزی به کمک گرده یا خاکه زنگ یا زغال؛ نسخه‌برداری از روی یک تصویر یا طرح	کنگره: مجمعی از دانشمندان و یا سیاستمداران که درباره مسائل علمی یا سیاسی بحث کنند. (کلمه‌ای فرانسوی)
مَخْصَصَه: بدیختی و غم بزرگ، تنگنا، این واژه به معنی «گرفتاری» متدال شده است	گُرده: پشت، بالای کمر
مُشَوَّش: آشفته و پریشان	مرفه: راحت و آسوده
میراب: تگهیان آب، کسی که آب را به خانه‌ها و باغ‌ها تقسیم می‌کند.	معاشرت: گفت و شنید، الفت داشتن، رفت و آمد
وقب: هر فرورفتگی اندام چون گودی چشم	والصلاتات صفا: سوگند به فرشتگان صف در صف (آیه ۱، سوره ۳۷)
	وقفی: منسوب به وقف، وقف: زمین یا دارایی و ملکی که برای مقصد معینی در راه خدا اختصاص دهنده.

لغات سازه‌وار:

نمایش نیم‌رخ زندگان: نقش موجودات زنده از پهلو و نیم‌رخ	به جد: جدکی، بدون شوخي و خنده
یال: موی گردن	صف: یک رنگ، بی‌ریا
مَخْصَصَه: گرفتاری، بدیختی بزرگ	دلگشا: شادی‌بخش، مطابق میل
صورتگری: نقاشی	روی نگاری: از روی طراحی نقاشی کردن
	شیطنت: بدجننسی

تلاطم: هیاهو و ناآرامی	فراز: بالا
گریز: چاره، تدبیر	رستن: رهاشدن، خلاص شدن
مردّد: دودل، باتردید و شک	برانگیختن: تحریک کردن
نگارین: آرایش شده، زیبا، هنرمندانه	چاپ: فرز، زرنگ
صورتک: نقاب، روبند، «ک» پسوند شباهت	لابد: ناگزیر، به ناچار، بدون شک
نگار: نقاشی، طراحی	معیشت تک: زندگی سخت و دشوار، فقر و نداری
رقم می‌زد: نقاشی می‌کرد	بیلاق: سردسیر، متضاد «قشلاق = گرم‌سیر»، محل خوش آب و هوا در خارج از شهر که فصل تابستان در آن جا به سر می‌برند.
 نقطه چینی: با نقطه‌ها طرح اولیه نقش را کشیدن	
از در ناسازی: به صورت مخالفت و ناسازگاری	
به کمال: به طور کامل	

املا

صورتک (تصویر، مصوّر، صور، صورت) - اسلامی (اسلامی) - صدق (صدق، صدیق) - حقیر (حقارت، محقر، تحقیر) - خطابه (خطیب، خطبه، مخاطب) - بحران - غنیمت (اغتنام، مغتنم) - بلوغ (بالغ) - مرّفه (رفاه) - تحمل (حمل، حامل، محموله) - معیشت (عیش، عیاش) - تسلّا (تسليت) - تلاطم (متلاطم، لطمه) - مجسمه (تجسم، جسم) - فراعنه (فرعون) - حقارت (حقیر، تحقیر، محقر) - قالی - رعناء - وقب - غارب - مخمصه - وقف (موقفات) - معاشرت - بیغوله - عیال - شندرغاز - بیلاق و قشلاق - اُخت - طمأنینه (اطمینان، مطمئن)، قاطر - گرته - جلد - سماور - استنباط - طراحی (طرح) - شیطنت - والصفات صفا

واژه‌های شبہ

القا = یاد دادن

الغا = لغو کردن

قدر = ارزش

عذر = فربیب

رَّقم = نشانه، شماره

رَّغم = برخلاف میل کسی عمل کردن

گنج حکمت: حقّه راز

درس ششم؛ مهر و وفا

لغات ساره‌وار:

عشرت: خوش‌گذرانی

لعل: یکی از سنگ‌های گران‌قیمت که در جواهرسازی مصرف دارد. رنگ سرخ این سنگ، معروف است.

نوش: شهد و عسل، خوشگوار

حُقّه: جعبه، صندوق

خُنک: خوش، نیکا

سودا: اندیشه، هوس، عشق

خيال: آرزو، فکر، تصویر چیزی در ذهن، هنگامی که در پیش چشم نباشد.

شب‌رو: شب‌بیدار، راهزن

لغات بی‌ساره:

زینهار: شب‌به‌جمله = دور باش، آگاه باش، حذرکن

ثبات: بر جای مانده، پایداری

ایهام: از ریشه «وهم» به معنی شک و تردید - به وهم و تردید و گمان افکنند

مهرورزان: عاشقان

خلد: بهشت، در اصل به معنی «جاودان» است

دلبر: معشوق، محظوظ

کوی: کوچه، محله

عشرت: خوش‌گذرانی، شادی

عزم: قصد، اراده، تصمیم

۱۸

طلب (طالب، مطلوب، مطالبات، طلب) - عزم (عازم، عزیمت) - صلح (مصلحت، مصالحه) - ایهام (وهم، توهم، موهم) - لعل - سودا - زینهار - حُقّه - عشرت - محض - رحیم - اسرار التوحید - محمدبن منور

واژه‌های شبک

قرض = وام

غَرض = هدف

قالب = شکل

غالب = پیروه

مبدأ = سرآغاز

مبدع = نوآور

درس هفتم؛ چمال و کمال
شعرخوانی؛ پوی گل و ریحانه
لغات سازه‌وار

جبار: مسلط، یکی از صفات خداوند تعالی است
ریحان: هر گیاه سبز و خوشبو
طرب: شادی
غنا: سرود، نغمه، آوازخوانی، دستگاه موسیقی
کایدان: ج کاید، حیله‌گران
کید: حیله و فریب
محنت: اندوه، ناراحتی
نقض: شکستن، شکستن عهد و پیمان

لغات بی‌سازه:

آهنگ: ۱-قصد، عزم، ۲-نوا، لحن، قطعه موسیقی
اشجار: جمع «شجر»: درختان
اعتبار: عبرت گرفتن، پند گرفتن
زلت: خطأ و انحراف از راه راست، لغزش، گناه
روی تافق: روی برگرداندن، بی توجهی
آفت: بلا، رنج
بدایت: آغاز، مقابل «نهایت»
هلاک: نابودی
ملک: کشور، مجازاً «فرمانروایی»
ملک: پادشاه، مجازاً «خداآنده»
حسن سیرت: زیبایی اخلاق و باطن
نیکورو: خوش‌چهره
مقابله: تلافی کردن، دو چیز را با هم برابر کردن
تدبیر: اندیشه، اندیشیدن، به پایان کاری اندیشیدن
رحمان: مهربان، بخشناینده، از صفات خداوند
نبوت: پیامبری، پیامبر بودن
آلایden: آلودن
سودایی: شیدا، شیفتنه، عاشق، دیوانه، مججون
شاید: ۱-شایسته است - ۲-احتمالاً، گویا،
ممکن است

آنها: جمع «نهر»: جوهای آب روان
خبر: جمع «خبر»: آگاهی‌ها، اطلاعات
طهارت: پاکیزگی
معاملت: داد و ستد
محنت: رنج
جفا: ستم
بند: زندان، اسارت
عزّ: عزّت، گرامی بودن
نهاد: ذات، سرشت، وجود
حسن صورت: زیبایی چهره
نیکوخو: خوش اخلاق
باری: خلاصه
عنایت: توجه داشتن، دقت داشتن
تقدیر: خواست خداوند، سرنوشت
دولت: خوشبختی، مقام
نجاست: پلیدی، ناپاکی
کریم: بخشندۀ، جوانمرد
مفتاح: کلید
فرح: گشایش، گشایش در کار و مشکل
مَکر: حیله، فریب

امال

انهار (نهر) - اعتبار (عبرت) - طهارت (ظاهر، مطهر، تطهیر) - نجاست (نجس) - فرقت (فراق) - وصلت (وصل، واصل، اتصال، متصل) - محنت (محن، امتحان) - هلاک (هلاکت، مهلكه) - عزّ (عزیز، عزّت) - طرب (مطرب) - صدقیق (صدق، صادق، صداقت) - صورت (صُورَ، تصویر) - سیرت (سیر) - حبس (محبوس، حبسیه) - لشیم (لثامت) - عداوت (عدو) - رحمان (رحم، رحیم، مرحمت) - معیار (عيار) - مسجع (سجع، مسجوع) - مفتاح (فتح، فتح) - سهل (سهولت، تسهیل) - تافقن - عنایت - آفت - سودایی - ریحان (ریاحین) - حیات و زندگی - حیاط و محوطه - زلت و خطا - ذلت و خواری - غصه - قصه - خواستن و طلب کردن - خاستن و بلند شدن - نقض و شکستن - نفر و نیکو - خار و تیغ - خوار و پست - حرم و اندرون سرا - هرم و حرارت - هرم و جسم مخروطی

واثرهای شاپد

الیم = دردناک

علیم = دانا

عمل = کار

اصل = آرزو

علم = دانش

آل = درد و رنج

کنج حکمت: دیوار عدل

درس هشتم: در سایه سار نعل ولایت

لغات ساره وار:

هر: صدا و غوغاء، آواز مهیب

تنگ مایه: کم توان، محدود

خجسته: مبارک، خوب و خوش

سایه سار: جایی که سایه دارد

عامل: حاکم

پای افزار: کفش، پاپوش

حد (حدزدن): هر خطا که برای آن مجازاتی

مقدر باشد.

دست مایه: سرمایه

صوّلت: هیبت، قدرت، شکوه و جلال

عمارت: بنادر، آبادکردن، آبادانی، ساختمان

فصل پنجم: «ادبیات تعلیمی» (درس‌های ۱ و ۲)

لنت

۱. «رُزاق - فروغ - زهی - افلک» به ترتیب معنی کدام واژه‌ها هستند؟

- ۱ آفریننده، آسایش، خوش، آسمان‌ها
- ۲ روزی‌دهنده، پرتو، آفرین، آسمان‌ها
- ۳ روزی‌رسان، روشنایی، آفرین، چرخ
- ۴ آفریدگار، روشنایی، خوش، آسمان

۲. معنی درست واژه‌های «زهی - ورطه - مولع - تیمار» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- ۱ آفرین، زمین پست، آزمند، غم‌خواری
- ۲ خوش، هلاکت، بیهوده، خدمت
- ۳ آفرین، مهلکه، حریص، اندیشه
- ۴ خوش، کنج، طبع، محافظت

۳. معنای چند واژه مقابل آن نادرست نوشته شده است؟

زهی (آفرین) - فضل (بخشن) - کام (سقف دهان) - معركه (جنگ) - نادره (بی‌نظیر) -
يله (رها) - مولع (حریص) - بزن (کوی) - منجلاب (گرداب)

- ۱ پنج
- ۲ چهار
- ۳ سه
- ۴ دو

۴. چند تا از واژه‌های زیر نادرست معنا شده است؟

فضل: بخشش / ورطه: اقیانوس / فروغ: پرتو / گلبن: بوئه گل / معركه: جای نبرد /
نمط: روش، نوع»

- ۱ چهار تا
- ۲ سه تا
- ۳ دو تا
- ۴ یک

۵. چه تعداد از واژه‌های زیر نادرست معنا شده است؟

«کام: دهان / معركه: میدان جنگ / تعلل: درنگ کردن / قفا: روبه‌رو / فروغ: پرتو / نمط: روش /
ورطه: مهلکه / يله: رها / زهی: آفرین / هنگامه: غوغای / مفتاح: کلیدها»

- ۱ چهار
- ۲ سه
- ۳ دو
- ۴ یک

۶. واژه‌های «زهه‌در، ورطه، بدسگال، طرب» چه معنایی دارند؟

- ۱ ترسناک، مهلکه، بداندیش، شادی
- ۲ ترسناک، هلاکت، بدخواب، شاد
- ۳ ترس، زمین پست، بدخواب، شادمانی

۷. در کدام گزینه معنای همه واژگان درست است؟

- ۱ نادره (بی‌مانند)، خاییدن (جویدن)، رمه (فرار)
- ۲ تازی (عرب)، زنگاری (قدیمی)، حجب (حیا)
- ۳ نمط (نوع)، پیرایه (زیور)، شوخ (چرک)
- ۴ تکریم (گرامی داشت)، لاجرم (بی‌گناه)، يله (رها)

- ۸.** در کدام گزینه واژه‌ای نادرست معنا شده است؟
- ۱) افلاک: آسمان‌ها / حقارت: زبونی ۲) نمط: روش / مولع: درخشان
 ۳) زهره‌در: ترسناک / مستغنى: بی‌نیاز ۴) بن: ریشه / هوا: میل
- ۹.** با توجه به بیت زیر معنای درست واژه «همسری» در کدام گزینه آمده است؟
- در بُن این پرده نیلوفری کیست کند با چو منی همسری؟
- ۱) ازدواج ۲) برابری ۳) همراهی ۴) ارتباط
- ۱۰.** معنی چند واژه درست است؟
- «نیلوفری (لاجوردی) - همسری (برابری) - زهره‌در (کم جرئت) - خیره (بیهوده) -
 ورطه (هلاکت) - کام (سفف دهان) - معركه (میدان جنگ) - یله دادن (آزاد کردن)»
- ۱) چهار ۲) پنج ۳) شش ۴) هفت
- ۱۱.** چند تا از واژه‌های زیر درست معنا شده است؟
- «زهی: ادات تحسین / شکن: گردی صورت / پیرایه: زیور / بن: بیخ / غلغلهزن: شور و
 غوغاکنان / زهره‌در: حریص»
- ۱) یکی ۲) دو تا ۳) سه تا ۴) چهار تا
- ۱۲.** واژه «راست» در کدام بیت واژه‌ای متفاوت است؟
- ۱) راست گفتی که فرج یابی اگر صبر کسی ۲) صبر نیک است کسی را که توانایی هست
 هنوز در تک و پوی غمی دگر می‌گشت ۳) هزارگونه غم از چپ و راست دامن گیر
 گرد عالم به چنین روز نه من می‌گردم ۴) راست خواهی تو مرا شیفته می‌گردانی
 ز خلق آبرویش نگه داشتم ۵) اگر راست بود آنچه پنداشتم
- ۱۳.** واژه‌های «کام - گلبن - اوان - جافی» به ترتیب در کدام گزینه درست معنا شده است؟
- ۱) سقف دهان، گلزار، جوانی، جفاکار ۲) مراد، بوته گل، وقت، جفادیده
 ۳) مراد، گلزار، جوانی، ستدیده ۴) سقف دهان، بوته گل، هنگام، جفاکار
- ۱۴.** معنی چند واژه در کمانک رو به روی آن نادرست آمده است؟
- باری (خلاصه) - کام (زبان) - دوات (مرکب‌دان) - مستغنى (نیازمند) - خودرو (لحوج) -
 اهلیت (کشور) - مسلح (رخت‌کن حمام) - صاحبدل (آگاه)
- ۱) دو ۲) سه ۳) پنج ۴) چهار
- ۱۵.** معنای چند واژه در مقابل آن، نادرست نوشته شده است؟
- فضل (بخشن) - رزاق (خلاق) - نمط (روش) - افلاک (چرخ) - تقریر (نوشتن) -
 مستغنى (بی‌نیاز) - بدستگال (خیرخواه) - یله دادن (لم دادن) - زهره (ترس)
- ۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

۱۶. چند واژه در داخل کمانک نادرست معنی شده است؟

افلاک (چرخ) - پیرایه (زیور) - رُزاق (پروردگار) - فاضل (فزوئی) - خلّاق (آفریدگار) -
کام (دهان) - رُخسار (گونه) - تعلل (بهانه آوردن)

۱ دو	۲ یک
۳ چهار	۴ سه

۱۷. واژگان کدام گزینه همگی هم خانواده نیستند؟

۱ حرام، محروم، حرام
۲ دید، بینش، بینته
۳ غُنا، مستغنى، غنى
۴ غافل، غفلت، اغفال

۱۸. معنای «راست» در کدام بیت، با معنای این واژه در بیت زیر برابر است؟

راست به مانند یکی زلزله داده تنش بر تن ساحل یله»

۱ مطریب بزن نوابی ساقی بده شرانی	۲ وصف رخ چو ماہش در پرده راست ناید
۲ شیخ شیوخ عالم است آن که تو راست نومرید	۳ آمد ندای بسی چون نی از درون نه بیرون
۳ نی چپ نی راست نی پس نی از برابر آمد	۴ به دست راست بگیر از هوا تو این نامه
۴ نه کودکی که ندانی یمین خود ز شمال	نه کودکی که ندانی یمین خود ز شمال

۱۹. در کدام گزینه هر دو واژه مشخص شده در یک معنا آمده است؟

۱ عشق شوری در نهاد مانهاد	۲ جان ما در بوتۀ سودا نهاد
۲ کتابی که در او داد سخن‌آرایی توان داد	۳ تو را که درد نباشد ز درد ما چه تفاوت
۳ تو حال تشنۀ ندانی که بر کناره جویی	۴ حال چوگان چون نمی‌دانی که چیست
۴ ای نصیحت‌گو، به ترک‌گوی، گوی	نه کودکی که ندانی یمین خود ز شمال

۲۰. کدام گزینه به معنی کلمه «گلبن» نیست؟

۱ گلبرگ	۲ بیخ بوته گل
۲ گل سرخ	۳ بوته گل

۲۱. کدام گزینه معنی مقابله آن به صورت کامل درست معنی نشده است؟

۱ خیره ← فرومانده، لجوج، فرومانده
۲ کرم ← فضل، نیکوبی، پخشش
۳ ورطه ← زمین پست، هلاکت، مُهلك
۴ کام ← سقف دهان، مجازاً دهان، زبان

۲۲. مفهوم واژه «پرورش» در کدام گزینه کاربرد متفاوتی دارد؟

- ۱ مخور طعمه جز خسروانی خورش
- ۲ بسازید چیزی که باید خورش
- ۳ امید خورش بهتر است از خورش
- ۴ خورش لوز^۱ نو ساخت چندین خورش که از بُوی آن یافت تن پرورش شد

۲۳. در کدام گزینه کلمات هم خاتواده به درستی نوشته نشده است؟

- ۱ پرورش، پروار، پروردۀ خواست، خواهش، خواستگاری
- ۲ گشت، گردید، گردش پیرایش، پیران، پیرایه

۲۴. در کدام مجموعه، معنی تمام واژه‌ها به ترتیب درست است؟

- ۱ تقریر، دولت، غریب (بیان کردن، مرکب، نزدیک)
- ۲ بدستگال، قریحه، ارتجالاً (بداندیش، طبیعت، اندیشیدن)
- ۳ لاجرم، مؤلف، محاوره (به ناقار، انس گرفته، گفت و گو)
- ۴ طرب، عنوان، برزن (شادمانی، ستیزه‌کار، کوی)

۲۵. در کدام گزینه همه معانی «نمط» دیده می‌شود؟

- ۱ رویش، گونه، طریقه، نوع فرش، گوناگون، طریقه، تنوع
- ۲ نمد، گونه، طریقه، نوع روش، گونه، طریقه، نوع

۲۶. معنی چند واژه در کمانک مقابل آن نادرست است؟

- نکیده (تکیه داده) – ادب‌بار (خوب‌بختی) – حجب (شرم) – مُنَكَّر (انکار کننده) – بلاغت (چیره‌زبانی) – طمأنینه (آسایش) – شهناز (گوشاهی از دستگاه شور) – متأثر (اثرپذیر) – پیرایه (زیست) – لاف (خدوستایی)

۲۷. در کدام مجموعه، معنی تمام واژه‌ها به ترتیب، صحیح است؟

- ۱ ضایع، بسزا، قرابت ← تباء، شایسته، خوش‌اوندی
- ۲ خاصه، تصدیق، تقریر ← خصوصی، تایید کردن، بیان
- ۳ عتاب، فیاض، ضلالت ← خشم گرفتن، جوانمرد، ساییان
- ۴ استرحام، اوان، صدمت ← رحم کردن، صبح، ضربه

۲۸. کدام گزینه معنی عبارت «تعليقات» نیست؟

- ۱ جمع تعليق
- ۲ پيوستها
- ۳ نسان‌های ارتضی
- ۴ علاقه‌ها

۳۴. کدام بیت نادرستی املایی دارد؟

- سیه پیل را خواند و کرد آفرین
 از ایران به آن مرز بگارشان
 ز پیش جهانجوی شاه زمین
 جهاندارشان رانده و کرده خوار
- ۱ سخن چون به سر برد شاه زمین
 ۲ سپردش بدو گفت بردارشان
 ۳ فرسنگان سپهدار چین
 ۴ برفتند هر دو شده خاکسار

۳۵. در عبارت‌های زیر چند غلط املایی دیده می‌شود؟

«تا قدم به بهشت نگراشتم، از هوای نفس و شیطان غافل نباشم - تا مال هلال تمام نشده، حرام
 نخورم خاست کزان و رطه، قدم درکشد - قلقلهزن، چهره‌نما، تیزپا - دید یکی بحر خروشندای -

رفت و ز مبدع چو کمی گشت دور»

۲ چهار

۳ شش

۲ هشت

۱ دو

۲۹. توضیح مقابله کدام گزینه نادرست معنی شده است؟

- ۱ لمن نقول ← برای چه کسی می‌گویی؟
 ۲ زنگار ← منسوب به زنگار، سبز رنگ
 ۳ تیمار ← خدمت و محافظت از کسی که بیمار باشد
 ۴ کمیت ← اسب سیاه مایل به سرخ

۳۰. در کدام گزینه کلمات هم‌خانواده به درستی نوشته شده است؟

- ۱ بالغ، بليغ، بلوغ
 ۲ دانش، دانه، دانا
 ۳ تعذيب، معذب، عذاب
 ۴ مبلغ، تبلیغ، مُبلغ

۳۱. کدام گزینه معنی کلمه «عنود» نیست؟

- ۱ ستیزه کار
 ۲ دشمن
 ۳ بدخواه
 ۴ سرخست

۳۲. در کدام گزینه همه معانی «مولع» دیده می‌شود؟

- ۱ با ولع، آزمندی، بسیار مشتاق، حریص
 ۲ شیفته، آزمند، بسیار مشتاق، حریص
 ۳ حریص، آزمد، بسیار مشتاق، شیفتگی
 ۴ حرص، آز، اشتباق، شیفته

۳۳. در کدام گزینه روابط معنایی بین واژه‌ها درست ذکر نشده است؟

- ۱ طلب رحم کردن و استرحام ← ترادف
 ۲ بدستگال و عنود ← تناسب
 ۳ متدالوں و غیر مرسوم ← ضفاد
 ۴ جنگل و درخت ← تضمن

۳۶. کدام بیت نادرستی املایی دارد؟

- تسییح و طیلسان به می و میگسار بخش
گو جام زر به حافظ شب زنده‌دار بخش
وین زهد خشک را به می خوشگوار بخش
زین بهر قطره‌ای به من خاکسار بخش
- ۱ طامات و شطح در ره آهنگ چنگ نه
 - ۲ ساقی چو شاه نوش کند باده صبح
 - ۳ صوفی گلی بچین و مرقع به خار بخش
 - ۴ ای آن‌که ره به مشرب مقصود برده‌ای

۳۷. املای چند واژه نادرست است؟

«رنگ و برازنده‌گی - نادره و بی‌نظر - هنگامه و غوغای - سهمگین و ترسناک - بحر خروشنده -
جوشنده و قلقلمزن - یقین و ایمان - حقارت و پستی»

- ۱ یک دو
- ۲ سه چهار

۳۸. کدام بیت نادرستی املایی یا رسم الخطی دارد؟

- خاریم و طربناکتر از باد بهاریم
از نعره مستانه ما چرخ پر آواست
از شوق تو بی‌تابتر ز باد صبايم
آن کیست که مدهوش غزل‌های رهی نیست؟ جز حاسد مسکین که بر او خرد نگیریم
- ۱ خارکیم و دلاویزتر از باد بهاریم
 - ۲ جوشنده چو بهاریم و خروشنده چو شیریم
 - ۳ بی روی تو خاموشتر از مرغ اسیریم
 - ۴ آن کیست که مدهوش غزل‌های رهی نیست؟

۳۹. در کدام گزینه واژه‌ای غلط معنی شده است؟

- ۱ معرك، شیکن، گربیان: میدان نبر، چن، یقه لیاس
- ۲ پیرایه، نیلوفری، همسری: زیور، آبی، برابری
- ۳ پرتو، سهم، بحر: نور، ترس، دریا
- ۴ یله، هنگامه، ورطه: رهاشده، غوغای، مهلك

۴۰. کدام بیت نادرستی املایی دارد؟

- از پرتو سعادت شاه جهان‌ستان
بالانشین مسند ایوان لامکان
آن‌جا که باز همت او سازد آشیان
مهرش نهان چو روح در اعضای انس و جان
- ۱ شد عرصه‌ی زمین چو بساط ارم جوان
 - ۲ سلطان‌نشان عرصه‌ی اقلیم سلطنت
 - ۳ سیمرغ وهم را نبود قوت عروج
 - ۴ حکم‌ش روان چو باد در اطراف بر و بهر

۴۱. در کدام گزینه املای نادرست دیده می‌شود؟

- ۱ بر حریف مقلوب که تسليم اختیار کرده بود، استرحام می‌کرد.
- ۲ از آنان هلیمی ساختم بس چرب و نرم.
- ۳ خواست کز آن ورطه قدم درکشد.
- ۴ ز عشق ناتمام ما جمال یار مستغنی است.

۴۲. در کدام عبارت غلط املایی وجود ندارد؟

- ۱) ما را به انعام و اکرام به راه دریا گسیل کرد؛ چنانکه در کرامت و فراق به پارس رسیدیم.
- ۲) قطعاً روزی به دشت رفته بودیم، به طلب هیزم؛ چون بازگشتم، از پس بالایی درآمدم.
- ۳) از این ملاقات چند روزی نگذشت که خسرو، آن همه استعداد و قریبه را با خود به زیر خاک برداشت.
- ۴) رنج هیچ‌کس را ضایع مکن و همه کس را به سزا، حق‌شناس باش.

۴۳. در گروه کلمات زیر چند غلط املایی و رسم الخطی دیده می‌شود؟

«هوای نفس - طریق و نمط - لیاقت و برازنده‌گی - فروق و روشنایی - نهاد و سرشت - خوار و معزول - فیاض و بخشندۀ - طبع و قریبه - مطریبی و نوازندگی - مهال و ناممکن - غرابت و خویشی - اقبال و نیکبختی - سیم و مفتول - عنود و ستیزه‌کار»

۱) چهار	۲) دو
۳) هشت	۴) شش

۴۴. در متن زیر چند نادرستی املایی وجود دارد؟

«عاقل همواره در اندیشه «پیدا شدن» است و عاشق هر زمان پی «بی خودی» و «شیدایی». عاقلان از غرق شدن بر گریز و بر حزء، و کار و بار عاشقان، غرقه دریا شدن است. راحتی عاقلان از راحتی است و رهایی از بند ننگ عاشقان. و آن که در پی نصیحت عاشق عشق است. حاصلی جز سخره سودا شدن ندارد.»

۱) یک	۲) دو
۳) چهار	۴) سه

۴۵. در همه گزینه‌های زیر غلط املایی وجود دارد به‌جز:

- ۱) بر در شاهم گدایی نکته‌ای در کار کرد گفت بر هر خوان که بنشستم خدا رذاق بود
- ۲) زین نمت بیهوده می‌گفت آن شبان گفت: موسی باکی استت ای فلان
- ۳) چو تویی قضای گردان به دعای مستمندان که ز جان ما بگردان ره آفت قضارا
- ۴) دمی آب خوردن پس از بدصگال به از عمر هفتاد و هشتاد سال

۴۶. در گروه کلمات زیر چند واژه با املای نادرست آمده است؟

«صحبت و مصاحب - طبع و سرشت - حد و نساب - قافل و جاهم - ورطه و مهلكه - آورنده و هامل - حلال و حرام - حرم و حرمت - بیان و تغیر - ملتفت و متوجه - ادیب و فاظل - غرض و دین - امین و مؤمن»

۱) هشت	۲) پنج
۳) شش	

۴۷. متن زیر چند نادرستی املایی دارد؟

«یکی از خروسان، ضربتی سخت بر دیده حریف نواخت به صدمتی که «جهان تیره شد پیش آن نامدار». لاجرم سپر بیانداخت و از میدان بگریخت. لیکن خروس قالب، حرکتی کرد نه مناسب حال درویشان، بر حریف مغلوب که تسليم اختیار کرده، مخرول و نالان استرحام می کرد، رحم نیاورد و آنچنان او را می کوفت که «پولاد کوبند آهنگران».

دو تا

سه تا

نادرستی املایی ندارد.

یکی

۴۸. کدام بیت نادرستی املایی دارد؟

۱ به نزد آن کت از عین عیان بیند نهان استی به پیش آن کت از چشم نهان جوید عیان استی
۲ یقین هرچند می جوید گمان هرچند می پوید نه محصور یقین استی نه مقلوب گمان استی
۳ به چشم حق نگر گر زرف بیند مرد دانشور تو در هر قطربی پنهان چو بحر بیکران استی
۴ به خاصانت بیبوند کلام نغز من چونان که ره گم کرده راهبر جرس زی کاروان استی

۴۹. کدام بیت نادرستی املایی دارد؟

۱ در بحر مایی و منی افتاده ام بیار می تا خلاص بخشدلم از مایی و منی
۲ خون پیاله خور که هلال است خون او در کار یار باش که کاریست کردنشی
۳ می ده که سر به گوش من آورد چنگ و گفت خوش بگذران و بشنو از این پیر منحنی
۴ ساقی به بی نیازی رندان که می بده تا بشنوی ز صوت معنی «هو الغنی»

۵۰. در گروه کلمات کدام گزینه غلط املایی است؟

۱ نصاب الصیبان، صدای رس، احسنت و آفرین

۲ قربان صدقه، آش هلیم، حالت و طرب

۳ خروس قالب، ذوق کژطبع، فیاض و بخششند

۴ مفتول زنگاری، ضمایم و تعلیقات، خواری و مذلت

دریافت برنامه ریزی و مثاواره

از مثاواران رتبه برتر

مو—کنکوری آیدی نوین

۰۲۱ ۳۸۴۲۵۴

پاسخ نامه

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): آفریننده ← خالق / آسایش ← فراغ

گزینه (۳): چرخ ← فلک

گزینه (۴): آفریدگار ← خالق / آسمان ← فلک

پاسخ «۳» معنای واژگان: زهی: آفرین و احسنت / ورطه: زمین پست، مهلكه یا هلاکت / مولع: حریص، آزمند و طماع / تیمار: خدمت و محافظت از کسی که بیمار باشد، اندیشه

معره: میدان جنگ و جای نبرد / منجلاب: محل جمع شدن آب‌های کثیف و بدبو

ورطه: زمین پست، مهلكه، هلاکت

قفا: پشت سر / مفتاح: کلید

زهربدر: ترسناک / ورطه: مهلكه، هلاکت، زمین پست، جای هلاکت / بدسگال: بداندیش، بدخواه، دشمن / طرب: شادی، شادمانی

تشريح گزینه‌ها: گزینه ۱- رمه: گله / گزینه ۲- زنگاری: سبز رنگ / گزینه ۴- لاجرم: ناچار

گزینه ۲» مولع: حریص، آزمند

پاسخ «۲» همسری: در این بیت، برابری

بررسی واژه‌های غلط:

زهربدر: وحشتناک، ترسناک / یله دادن: تکیه دادن، آم دادن

دو واژه «شکن: پیچ و خم زلف» و «زهربدر: ترسناک» نادرست و چهار واژه دیگر درست معنی شده‌اند.

واژه «راست» در همه آیات به جز بیت گزینه «۴» در معنای «درست و صحیح»

است اما در این بیت معنی «جهت راست» را دارد.

معانی نادرست: جوانی: جفادیده، ستم، دیده، گلزار

مستغنى: بی‌نیاز / اهلیت: شایستگی

پاسخ «۴» معنی درست واژه‌های نادرست: رزاق: روزی رسان / تقریر: بیان، بیان

کردن / بدسگال: بداندیش، بدخواه / زهره: کیسه صفراء، مجازاً جرئت و شهامت

پاسخ: گزینه «۲» رزاق: بسیار روزی دهنده - فاضل: فروزنی یابنده

پاسخ: گزینه «۳» غنا به معنی موسیقی با دیگر کلمات هم خانواده نیست، بلکه غنا هم خانواده می‌باشد.

معنی «راست» در صورت سؤال و گزینه «۱» «درست و کامل» است ولی در گزینه «۲» را + است در معنای «برای تو است» و در گزینه «۳» و «۴» به معنای «سمت راست» آمده است.

پاسخ «۳»

گزینه «۱»: «نهاد» اول به معنی ذات و سرشت و «نهاد» دوم، فعل است به معنی قرار داد.

گزینه «۲»: «داد» اول به معنای حق و انصاف و «داد» دوم، فعل است به معنی گزارد، انجام داد.

گزینه «۳»: هر دو واژه «درد» به معنای غم، غصه و مشکلات است.

گزینه «۴»: «گوی» اول توبی است که در بازی چوگان مورد استفاده قرار می‌گیرد و «گوی» دوم عمل از مصدر گفتن.

گزینه «۱» صحیح است.

گزینه «۳» صحیح است. مهلهک صحیح است.

«۳» کاربرد «پرورش» در این گزینه در مورد فرآوری زیره است ولی در ادبیات دیگر مربوط به نیرو گرفتن انسان از خوردن غذا است.

گزینه «۴» صحیح است. پیران با دیگر کلمات هم خانواده نیست.

گزینه «۳» صحیح است.

تکیده (لاغر) – ادبی (بدبختی) – مُنگر (ناپستند) – طمأنینه (آرامش)

۵۷

کمیت ← اسب سرخ مایل به سیاه

بلیغ در گزینه‌ی ۱، دانه در گزینه‌ی ۲ و مبلغ در گزینه‌ی ۴ با دیگر گزینه‌ها هم خانواده نیست.

بدسگال و عنود ← ترادف

در بیت گزینه «۲» واژه «گذاردن» به معنای «گذراندن» اشتباه نوشته شده است.

.۱۷. گزینه ۳

.۱۸. گزینه ۱

.۱۹. گزینه ۳

.۲۰. گزینه ۱

.۲۱. گزینه ۳

.۲۲. گزینه ۳

.۲۳. گزینه ۴

.۲۴. گزینه ۳

.۲۵. گزینه ۳

.۲۶. گزینه ۱

.۲۷. گزینه ۱

.۲۸. گزینه ۴

.۲۹. گزینه ۳

.۳۰. گزینه ۳

.۳۱. گزینه ۴

.۳۲. گزینه ۲

.۳۳. گزینه ۲

.۳۴. گزینه ۲

۳۵. پاسخ: گزینه‌ی «۳»

نگاشتمام ← حلال ← نگاشتمام
 خاست ← خواست ← قلقله‌زن ← غلغله‌زن
 مبدع ← مبدع ← خروشندای ← خروشندای

در بیت گرینه «۴» واژه «بحر» به معنای «دریا» به اشتباه به شکل «بهر» نوشته شده است.

۳۶. کزینه ۳۶

اما لای درست واژگان:

رنگ و برازنده‌گی ← رنگ و برازنده‌گی / جوشند و قلقله‌زن ← جوشند و
 غلغله‌زن

۳۷. کزینه ۳۷

بهر ← بحر (دریا)

پاسخ: گزینه‌ی «۴»، ورطه: مهلهکه، جای پست

بحر: دریا؛ متضاد بر، به معنای خشکی و بیابان

مغلوب در اینجا نادرست است و باید مغلوب به معنی شکست خورده باشد.

۳۸. کزینه ۳۸

تشریح گزینه‌ها:

گزینه ۱: فراق ← فراغ
 گزینه ۲: قضا ← قضاء، هیزم ← هیزم
 گزینه ۳: قریبه ← قریحه

۳۹. کزینه ۳۹

پاسخ «۳» اما لای درست واژه‌ها: «برازنده‌گی - فروغ - مخدول - قریحه - محال -
 قرابت»

۴۰. کزینه ۴۰

واژه نادرست حزر = حذر: پرهیز، دوری جستن

۴۱. کزینه ۴۱

گزینه ۱: رزاق: روزی رسان

۴۲. کزینه ۴۲

گزینه ۲: نمط: شیوه و روش

۴۳. کزینه ۴۳

گزینه ۴: بدسگال، بداندیش و بدخواه

۴۴. کزینه ۴۴

تشریح: نساب ← نصاب / قافل ← غافل / هامل ← حامل /

۴۵. کزینه ۴۵

تغیر ← تغیر / فاظل ← فاضل / غرض ← قرض

۴۶. کزینه ۴۶

واژه‌های «بیانداخت: بینداخت» / «قالب: غالب» / «مخذول: مخدول» نادرستی

۴۷. کزینه ۴۷

اما لای دارند.

۴۸. کزینه ۴۸

واژه نادرست: مغلوب = مغلوب: شکست خورده، غلبه شده

۴۹. کزینه ۴۹

«حال» در معنای «روا، مباح و جائز» به اشتباه به شکل «هلال» نوشته شده است.

۵۰. کزینه ۵۰

خروس قالب ← خروس غالب - گزینه ۲ هلیم و حلیم هر دو درست است.

این کلمه دو اما لای است.